

Χρηματοδότηση, Εκσυγχρονισμός, Ενίσχυση και Νέες Αποστολές των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Ευρώπη

Το πρόγραμμα TELL μέσα από τη συνηγορία για τις βιβλιοθήκες

Ερευνητικό Εργαστήριο MetaDATA

Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

Ελένη Φίλη, Γεωργία Ζαφειρίου, Χρυσάνθη Θεοδωρίδου, Εμμανουήλ Γαρουφάλλου

Email: efili@ihu.gr

Μεθοδολογία Έρευνας

107

Συμμετέχοντες
Επαγγελματίες
βιβλιοθηκονόμοι
από όλη την
Ελλάδα

75%

Γυναίκες
Έμφυλη κατανομή
συμμετεχόντων

33%

Έμπειροι
Πάνω από 10 έτη
υπηρεσίας

Κατανομή Βιβλιοθηκών

- Δημόσιες Βιβλιοθήκες: 41,7%
- Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες: 24,3%
- Άλλες βιβλιοθήκες

Επαγγελματικό Προφίλ

73,8% Βιβλιοθηκονόμοι

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω διαδικτυακού ερωτηματολογίου με συνδυασμό κλειστών και ανοιχτών ερωτήσεων, εξασφαλίζοντας ανωνυμία και εθελοντική συμμετοχή.

Διευθυντές, βοηθοί,
στελέχη πολιτικής και
συνταξιούχοι
επαγγελματίες

Το Όραμα του TELL

Το TELL – Trans-European Learning Libraries αναδεικνύει τις βιβλιοθήκες ως **καταλύτες κοινωνικής αλλαγής**, δίνοντας έμφαση στην ενίσχυση της επαγγελματικής επάρκειας, την υπεύθυνη αξιοποίηση της τεχνολογίας και τη συμμετοχή των κοινοτήτων στον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες καλούνται να επαναπροσδιορίσουν τον ρόλο τους ως **πυρήνες κριτικής σκέψης**, πολιτισμικής διασύνδεσης και τεκμηριωμένης συνηγορίας.

01

Αναδιαμόρφωση ρόλου

Νέο μοντέλο επαγγελματικής εξέλιξης για ακαδημαϊκούς βιβλιοθηκονόμους

02

Σύνδεση με SDGs και ESIF

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα στις αξίες και πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης, Αξιοποίηση ευρωπαϊκών ταμείων ως εργαλεία ενδυνάμωσης

03

Δίκτυα και Θερινά Σχολεία

Εφαρμογή εντός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

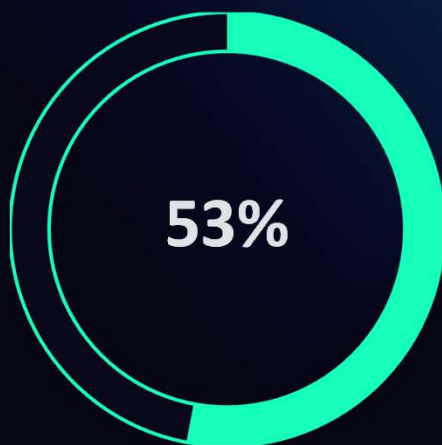
4

Στρατηγικοί Άξονες

1. Ελευθερία έκφρασης και δημοκρατική συμμετοχή,
2. Συμβολή στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs),
3. Ανθεκτικότητα σε περιόδους κρίσεων,
4. Ψηφιακός μετασχηματισμός και συμπερίληψη.

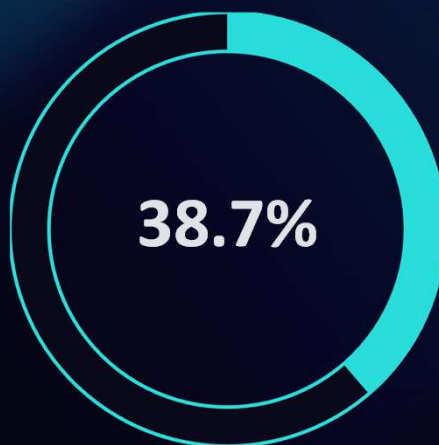
1^{ος} Άξονας: Ελευθερία της Έκφρασης

Η ελευθερία της έκφρασης και η ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία αποτελούν θεμελιώδεις αρχές για τη λειτουργία των βιβλιοθηκών.

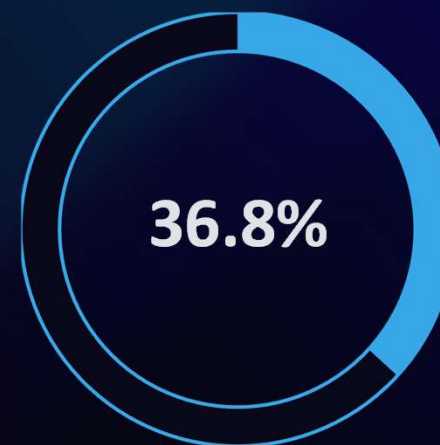
Ενεργή Προώθηση

Σταθερή προώθηση ελευθερίας έκφρασης

Περιορισμοί

Πολιτικοί ή θεσμικοί περιορισμοί στην κάλυψη θεμάτων
αμφιλεγόμενου χαρακτήρα

Ευρεία Κάλυψη

Αμφιλεγόμενα θέματα

Αντιμετώπιση Παραπληροφόρησης

58% επιλογή και επαλήθευση πηγών

37% εκπαίδευση Media and Information Literacy

Κοινωνική Ένταξη και Ισότιμη Πρόσβαση

Equality in Access and Inclusion

Πολυγλωσσικό Υλικό

75% των βιβλιοθηκών διαθέτουν υλικό σε διάφορες γλώσσες πέραν της ελληνικής

Μειονοτικές Κοινότητες

Προσαρμογή υπηρεσιών για μεταναστευτικές και μειονοτικές ομάδες

Ευάλωτες Ομάδες

Στοχευμένες δράσεις για κοινωνική συνοχή

Πολιτικές και Θεσμικές Πιέσεις

49,5% {
48,6% δηλώνουν «Ποτέ»
29,5% δηλώνουν «Ναι, σε κάποιες περιπτώσεις»
10,5% δηλώνουν «Ναι, περιστασιακά»
9,5% προτιμούν να μην απαντήσουν

Η ύπαρξη απαντήσεων «Προτιμώ να μην απαντήσω» αποτελεί ένδειξη ότι το ζήτημα θεωρείται ευαίσθητο και ενδεχομένως υποκρύπτει ανησυχία για πιθανή έκθεση σε πολιτικές πιέσεις.

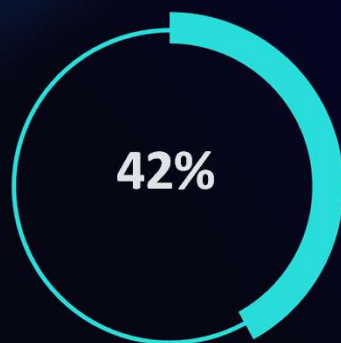

2^{ος} Άξονας: Σύνδεση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Δεν Γνωρίζουν

Την Ατζέντα 2030 και τους SDGs

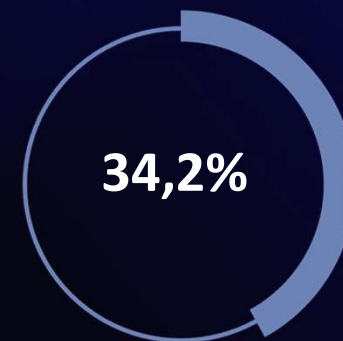
Εκπαιδευτικός & Κοινωνικός

Πρωθούν και τους δύο άξονες

Εκπαιδευτικός Πυλώνας

Εστίαση στο SDG 4- Ποιοτική Εκπαίδευση

Κοινωνικός Πυλώνας

Για την εφαρμογή SDGs

Βασικοί Παράγοντες Ενδυνάμωσης

- ✓ Εκπαίδευση προσωπικού
- ✓ Επαρκής χρηματοδότηση

Δημοκρατική Συμμετοχή και Κοινωνική Εμπλοκή

Χώροι Συμμετοχής

47,2% των βιβλιοθηκών αναγνωρίζονται ως χώροι δημοκρατικής συμμετοχής

Οι βιβλιοθήκες εξελίσσονται σε χώρους δημοκρατικής διαβούλευσης και κοινωνικής ενδυνάμωσης.

Πρακτικές κοινωνικής εμπλοκής

Συνεργασίες

59,4% με τοπικούς συλλόγους

Διαβουλεύσεις

Ερωτηματολόγια και δημόσιες συζητήσεις

Εθελοντισμός

Προγράμματα κοινωνικής εμπλοκής

Χρηματοδότηση και Επαγγελματική Ανάπτυξη

Ευρωπαϊκή Χρηματοδότηση

47% δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ποτέ από την ΕΕ

11% έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα Erasmus, CIVIS

*Οι περισσότερες βιβλιοθήκες
στηρίζονται σε **σταθερό κρατικό
προϋπολογισμό**.*

Τομείς Προτεραιότητας για Κατάρτιση

Η Τεχνητή Νοημοσύνη αναδεικνύεται ως
νέος τομέας ενδιαφέροντος για την επαγγελματική ανάπτυξη.

Εκπαίδευση Προσωπικού

52% ενθαρρύνεται αλλά δεν χρηματοδοτείται

85% ενδιαφέρον για ψηφιακά εργαλεία και συστήματα

3ος Άξονας: Ανθεκτικότητα σε περιόδους κρίσεων

Κρίσεις και Προσαρμογή

77,4% θεωρούν την πανδημία COVID-19 ως τη σημαντικότερη κρίση

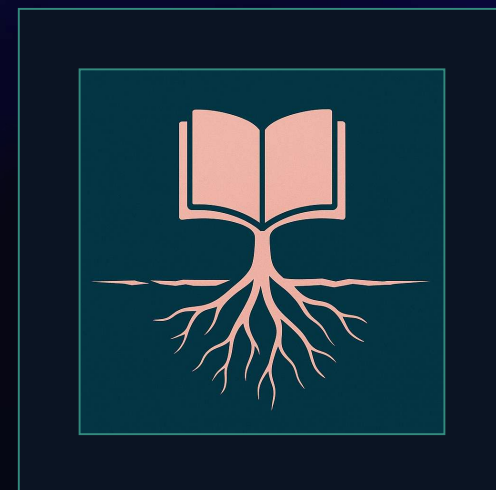
48% δεν γνωρίζουν την ύπαρξη κάποιου σχεδίου που να έχει εκπονηθεί για την προστασία των συλλογών

και υπηρεσιών των βιβλιοθηκών ή για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς,

85% αναγνωρίζουν τις ψηφιακές πλατφόρμες ως εργαλεία ανθεκτικότητας

Καινοτόμες Πρακτικές

- ✓ Υπηρεσίες κατ' οίκον δανεισμού
- ✓ Διαδικτυακά προγράμματα ανάγνωσης για παιδιά
- ✓ Εικονικές λέσχες ανάγνωσης για ενήλικες

4^{ος} Άξονας: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Συμπερίληψη

Βασικές προκλήσεις

Έλλειψη πολιτικής στήριξης για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών.

Περιορισμένη εκπαίδευση προσωπικού στις νέες ψηφιακές δεξιότητες.

Πληροφοριακός και Ψηφιακός Γραμματισμός

- Μόνο το **27%** των συμμετεχόντων ανέφερε ότι δεν δραστηριοποιείται προς αυτή την κατεύθυνση
- Στοχεύουν κυρίως σε **νεότερα κοινά**, αλλά επεκτείνονται και σε **μεγαλύτερους σε ηλικία ενήλικες**
- Εστιάζουν στην **ενημέρωση σχετικά με τα ατομικά δικαιώματα**, την **ενδυνάμωση απέναντι στη χειραγώγηση και την παραπληροφόρηση**, καθώς και στις προσπάθειες **γεφύρωσης του ψηφιακού χάσματος**

Συμπεράσματα και Προοπτικές

Θεμελιώδης Ρόλος

Οι βιβλιοθήκες παραμένουν καίριοι θεσμοί για τη δια βίου μάθηση , τον Ψηφιακό Γραμματισμό και την κοινωνική συνοχή

Ψηφιακή Μετάβαση

Ενσωμάτωση καινοτόμων πρακτικών και ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού

Χρηματοδότηση

Ανάγκη για ποικίλες και σταθερές πηγές χρηματοδότησης

Διακρατικός Συνεργατισμός

Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης και λειτουργία ως κόμβοι δημοκρατικής συμμετοχής

«Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες μπορούν να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της πανεπιστημιακής εμπειρίας, ενσωματώνοντας τεχνογνωσία, αξίες και εργαλεία για το μέλλον της γνώσης στην Ευρώπη.»

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Council of Europe. (2023). Recommendation CM/Rec(2023)3 of the Committee of Ministers to member States on library legislation and policy in Europe. Strasbourg: Council of Europe. Retrieved from <https://search.coe.int/>
- EBLIDA. (2022). *Second European report on sustainable development goals and libraries*. European Bureau of Library, Information and Documentation Associations. https://www.eblida.org/Documents/Second-European-Report-on-SDGs-in-Libraries_Full-Report2022.pdf
- European Commission. (n.d.). *Structural and investment funds for regional and urban development*. Ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2025, από https://commission.europa.eu/eu-regional-and-urban-development/financial-support-projects/structural-and-investment-funds_en
- TELL Project. (2024.). *TELL – TRANS-EUROPEAN LEARNING LIBRARIES*. Retrieved October 13, 2025, from <https://tellproject.eu/>
- UNESCO. (2023, October 17). *Bridging the digital divides*. UNESCO. <https://www.unesco.org/en/articles/bridging-digital-divides>
- United Nations. (n.d.). *Sustainable Development Goals*. Ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2025, από <https://sdgs.un.org/goals>
- Ζαφειρίου, Γ., Φίλη, Ε., & Γαρουφάλλου, Ε. (2025, Ιούνιος 10). *Πληροφοριακός Γραμματισμός, Γραμματισμός των Μέσων, Ψευδείς Ειδήσεις και Παραπληροφόρηση, Παιχνιδοποίηση και Τεχνητή Νοημοσύνη: το Πρόγραμμα NEDLib και η Επίδρασή του στις Σύγχρονες Βιβλιοθήκες, τα Αρχεία και τους Πολιτιστικούς Οργανισμούς*. Εισήγηση στην ημερίδα «Ψηφιακή μετάβαση, κοινωνικές προκλήσεις και τεχνολογίες αιχμής στην υπηρεσία των οργανισμών GLAM», Δημοτική Βιβλιοθήκη Τρικάλων, Τρίκαλα, Ελλάδα.

**Χρηματοδότηση, Εκσυγχρονισμός, Ενίσχυση και Νέες Αποστολές
των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Ευρώπη**
Το πρόγραμμα TELL μέσα από τη συνηγορία για τις βιβλιοθήκες

Σας ευχαριστούμε!

Ελένη Φίλη, Γεωργία Ζαφειρίου, Χρυσάνθη Θεοδωρίδου, Εμμανουήλ Γαρουφάλλου

Email: efili@ihu.gr

Ερευνητικό Εργαστήριο MetaDATA

Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος